

CUPRINS

CAPITOLUL I - Preambul (Art.1 – 7).....	3
CAPITOLUL II - Principii generale (Art.8 – 12).....	6
Art.8. Principii	
Art.9. Respectarea drepturilor și demnității oricărui sportiv	
Art.10. Responsabilitatea profesională și socială	
Art.11. Principii și norme de conduită, norme de tehnică a securității activității sportive în sala de sport și pe platourile amenajate în aer liber	
Art.12. Responsabilitatea față de fair-play	
CAPITOLUL III. Standarde etice generale și aplicarea principiilor generale (Art.13 – 24).....	12
Art.13. Standarde de competență	
Art.14. Standarde cu privire la relațiile umane	
Art.15. Standarde de confidențialitate	
Art.16. Standarde de conduită colegială	
Art.17. Libertatea sportivă	
Art.18. Dreptatea și echitatea	
Art.19. Meritul	
Art.20. Profesionalismul	
Art.21. Respectarea principiului profesionalismului și responsabilității	
Art.22. Hărțuirea	
Art.23. Bunăvoința și grija	
Art.24. Responsabilitatea altor persoane juridice sau fizice implicate în activitățile sportive	
CAPITOLUL IV. Prevenirea și combaterea violenței, a dopajului în sport(Art.25 – 26).....	27
Art.25. Prevenirea și combaterea violenței în sport	
Art.26. Prevenirea și combaterea dopajului în sport	
CAPITOLUL V. Comisia de Etică Sportivă (Art.27 – 32).....	30
CAPITOLUL VI – Sancțiuni (Art.33 – 34)	31
Art 35. Dispoziții finale.....	32

CAPITOLUL I. PREAMBUL

Art.1. Codul de etică a sportivului respectă Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la cultura fizică și sport a Republicii Moldova, legislația în domeniul educației și a muncii, drepturile omului și responsabilitățile individuale ale membrilor comunității sportive, regulamentele de ordine internă ale organizațiilor sportive, precum și legislația internațională ce reglementează activitatea sportivă.

(2) Codul de etică a sportivului exprimă idealurile, principiile și regulile de etică sportivă pe care sportivul consimte să le respecte și să le urmeze în activitatea sa sportivă, stabilește standardele de etică și sancțiunile morale la care se expun cei care le încalcă. El reprezintă un contract moral care include atât dreptul copiilor și adolescenților, în calitatea lor de a practica un sport care să le ofere satisfacții, cât și responsabilitățile ce revin instituțiilor și adulților - sportivii, federația, structurile sportive membre, tehnicieni și oficiali, profesioniști în activități conexe (medici, maseuri, farmacisti, psihologi etc), precum și sectorul comercial și mass-media - ca promotori ai fair-play-ului și ca factori de garanție privind respectarea acestor drepturi.

(3) Codul de etică a sportivului corelează relațiile pur contractuale ale sportivilor cu încrederea, atașamentul și responsabilitatea, fiind chemat să-i protejeze de comportamente nedrepte, necinstite sau oportuniste. În contractul individual de muncă, respectiv în contractul individual încheiat cu sportivul ce practică un sport de performanță (sau după caz), se va include o clauză prin care acesta menționează că a luat cunostință de prevederile Codului de etică a sportivului și se angajează, sub semnatura proprie, să respecte prevederile acestuia.

(4) În Codul de etică a sportivului sunt stabilite standardele de etică profesională pe care acesta, inclusiv și comunitatea sportivă își propune să le urmeze și sancțiunile care se pot aplica în cazul încălcării acestora.

(5) Codul de etică a sportivului pornește de la principiul potrivit căruia considerațiile etice care se află la originea fair-play-ului nu sunt un element

facultativ, ci dimpotrivă un lucru esențial în orice activitate sportivă, în orice politică și în orice gestiune din domeniul sportului și că ele se aplică la toate nivelele competenței și de angajament din activitatea sportivă - deopotrivă în activitățile recreative, ca și în sportul de competiție.

(6) Codul oferă un solid cadru etic menit să asigure lupta împotriva presiunilor exercitate de societatea modernă, presiuni ce se dovedesc a primejdi bazele traditionale ale sportului, baze constituite din fair-play, spiritul colectiv și mișcarea benevolă.

(7) Prezentul cod se adresează în egală măsură instituțiilor și adulților care exercită o influență, fie directă sau indirectă, în implicarea și participarea tinerilor la sport, respectiv a sportivilor, părinților, oficialilor, tehnicienilor, personalului administrativ din cadrul federatiei, precum și sectorului comercial, inclusiv producția, vânzarea și marketingul articolelor de sport.

Art. 2. Codul de etică a sportivului a fost elaborat în scopul :

- a) identificării valorilor fundamentale ale sportului și a formulării principiilor curente și a normelor morale care stau la baza misiunii activităților sportive și pe care membrii sportivii consimt să le respecte;
- b) stabilirii unui pachet de standarde de conduită sportivă;
- c) determinării clarității în responsabilitățile și acțiunile persoanelor implicate în activitățile sportive;
- d) înțelegerii valorilor morale și ale spiritului sportiv, ale disciplinei și regulilor specifice activităților sportive;
- e) dobândirea unei etici corespunzătoare prin practicarea unui mod sănătos de viață.

Art.3. Prin prezentul Cod de etică a sportivului se identifică valorile și responsabilitățile tuturor celor implicați în activitatea sportivă, cu intenția expresă de a nu moraliza, ci de a responsabiliza. Codul oferă o bază consensuală pentru luarea de atitudine colectivă împotriva unor eventuale comportamente apreciate a încălca principiile eticii sportive. Acest cod pe lângă valoarea sa normativă are rolul de a orienta și regla numai acele activități ale sportivilor (după caz și a

membrilor comunității sportive) în care aceștia sunt angajați, nu și pe cele din viața privată a acestora. Comportamentul personal al membrului comunității sportive implicate poate fi luat în discuție numai dacă este de o asemenea natură încât aduce prejudicii profesiei pe care o exercită sau ridică serioase îndoieli privind capacitatea acestora de a-și asuma și îndeplini responsabilitățile lor profesionale.

Art.4. Prin aderarea la acest cod, sportivul va participa la aplicarea lui și va lua măsuri eficiente pentru a descuraja, a preveni, a semnaliza și a corecta eventualele comportamente lipsite de etică.

Art.5. *Fair-play-ul* înseamnă mult mai mult decât simpla respectare a unor reguli; el cuprinde și noțiuni ca prietenia, respectul față de cel sau cei cu care îți este dat să joci, precum și sportivitatea. El reprezintă, efectiv, un mod de a gândi, nu doar un comportament. Respectând regulile, conceptul include problematica luptei împotriva înșelăciunii, a "artei" șiretlicului, a dopajului, a violenței (fizice și, în egala măsură, verbale), a inegalității în ivirea unor șanse, a comercializării excesive și a corupției. *Fair-play-ul* este un concept pozitiv.

Art.6. Codul consideră sportul drept o activitate socioculturală, menită să îmbogățească societatea, promovând prietenia între națiuni, dar numai cu condiția de a practica în mod loial. De asemenea, sportul este considerat o activitate care - dacă este îndeplinită cinstit - îngăduie individului să se cunoască și mai bine, să se exprime pe sine, să atingă mai deplin desăvârșirea; îi mai îngăduie să se dezvolte, să dobândească anume priceperi și să arate care îi sunt posibilitățile; sportul deschide calea interacțiunii sociale, este un real izvor de plăcere, asigurând ființei umane o stare plăcută și sănătate. Beneficiind de o gama vastă de cluburi și de voluntari, sportul oferă oamenilor ocazia de a se implica și de a-și asuma anumite responsabilități în societate, în plus, angajarea responsabilă în unele activități poate contribui la o mai mare sensibilizare în atitudinea oamenilor față de mediul înconjurător.

Art.7. Codul eticii sportivului demonstrează că societatea și individul nu vor putea profita deplin de potențialele avantaje ale sportului decât dacă *fair-play-ul* nu

va mai fi considerat drept o noțiune marginală, ci o preocupare centrală. Este limpede ca toți cei care, direct sau indirect, influențează și favorizează experiența trăită, în cadrul sportului de către copii și adolescenți, trebuie să acorde noțiunii respective o prioritate absolută.

CAPITOLUL II. PRINCIPII GENERALE

Art. 8. Principii

(1) Politica în sport se întemeiază pe principiile umanitarizării, accesibilității, adaptivității, creativității și diversității. Activitățile sportive sunt democratice și umaniste, deschise și flexibile, formativ – dezvoltative și se bazează pe valorile culturii sportive naționale și universale.

(2) Autoritățile și forurile naționale (internaționale) respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii săi și promovează integritatea sportivă axată în principal pe principii de fair play, angajându-se să contribuie la respectarea democrației și la prosperitatea comunității sportive.

(3) Valorile și principiile sportului pe care le promovăm în mod deosebit și a căror realizare efectivă încercăm să o asigurăm sunt: integritatea și corectitudinea morală, libertatea sportivă, autonomia personală, dreptatea și echitatea, meritul, profesionalismul, transparența, respectul și toleranța, responsabilitatea, bunăvoința și grija, morala, dreptate, simplitate, modestie și îngăduință.

Art.9. Respectarea drepturilor și demnității oricărui sportiv

(1) Comunitatea sportivă națională va avea permanent în atenție faptul că orice sportiv are dreptul să-i fie apreciată valoarea înnăscută de ființă umană și că această valoare nu este sporită sau diminuată de cultură, naționalitate, etnie, culoare sau rasă, religie, sex sau orientare sexuală, statut marital, abilități fizice sau intelectuale, vârstă, statut socio-economic sau orice altă caracteristică personală, condiție sau statut.

(2) Aderarea la acest principiu presupune din partea sportivului respectarea următoarelor reguli:

a) să-și desfășoare activitatea, manifestând respect față de trăirile,

experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți;

b) să nu se angajează public în prejudicierea imaginii celorlalți și nu va manifesta inechitate pe criterii de cultură, naționalitate, etnie, rasă, religie, sex, orientare sexuală și nici nu se va angaja în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți;

c) va utiliza un limbaj ce exprimă respectul față de demnitatea celorlalți atât în comunicarea scrisă cât și în cea orală;

d) va evita ori refuza, să participe la activități și practici ce nu respectă drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți;

e) va refuza să consilieze, să educe ori să furnizeze informații oricărei persoane care, după opinia lor, va utiliza cunoștințele și îndemânarea dobândită pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;

f) va respecta drepturile celor care beneficiază de servicii sportive, participanților la activitățile sportive și altora, protejând astfel propria sa demnitate;

g) va asigura că, sub nici o formă, consimțământul informat al clientului/participantului la activitățile sportive nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune;

h) va avea grijă ca, în furnizarea de servicii sportive, să nu violeze spațiul privat personal sau cultural al clientului/subiectului/ sportivului, fără o permisiune clară și o garanție că poate să facă acest lucru;

i) activitatea sportivului nu trebuie să prejudicieze dreptul sacru la demnitatea umană și nici dreptul persoanei la propria imagine.

Art.10. Responsabilitate profesională și socială

(1) Sportivul va manifesta o maximă responsabilitate pentru starea de bine a oricărui sportiv, familiei, grupului ori comunității față de care își exercită rolul de participant la activitatea sportivă. Această preocupare include atât pe cei direct cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.

(2) Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli din partea sportivului (inclusiv și a comunității sportive naționale):

a) va proteja și promova starea de bine și vor evita provocarea de daune altor sportivi și participanți la activitățile sportive, colegilor de profesie și a celorlalți implicați, asumându-și cu responsabilitate consecințele propriilor sale acțiuni;

b) va respecta dreptul de a sista, fără nici o justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activități sportive, în calitate de subiect;

c) va refuza să îndrume, să instruiască ori să furnizeze informații celor care, după judecata lor, vor putea utiliza greșit cunoștințele și deprinderile, voluntar sau involuntar, în dauna celorlalți;

d) conducerea Comunității sportive nu va delega activități sportive spre persoane care nu au competențele necesare pentru acele activități;

e) va promova și facilita dezvoltarea sportivă și profesională a sportivilor, a celor supervizați, participanților la programe sportive și de formare profesională etc.;

f) va contribui la dezvoltarea sportului și a societății în general, prin cercetarea liberă, achiziția, transmiterea și exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu obligațiile etice;

g) comunitatea sportivă va susține cu responsabilitate rolul pedagogiei sportive ca disciplină, în fața societății și va promova și menține cele mai înalte standarde ale disciplinei;

h) sportivul (comunitatea sportivă) va respecta legile și reglementările societății, și a principiilor interne ce reglementează activitatea respectivă. Dacă legile sau reglementările intră în conflict cu principiile etice, persoanele implicate vor face tot posibilul să respecte acestea din urmă. Ea nu va contribui și nu se va angaja în cercetare sau orice alt tip de activitate sportivă care contravine legislației sportive și a legilor umanitare internaționale (de ex. dezvoltarea metodelor de tortură a persoanelor, dezvoltarea de arme interzise, terorism sau activități de distrugere a mediului; doping, violența în sport etc.).

i) în cadrul său de competență profesională, comunitatea și conducerea

sportivă vor decide alegerea și aplicarea celor mai potrivite metode și tehnici sportive cu promovarea fair play-ului;

j) conducerea sportivă se va consulta și cu alți specialiști sau cu diverse instituții pentru a promova starea de bine a sportivului și societății.

(3) Principiul responsabilității personale, profesionale și sociale impune evitarea comportamentelor de natură a provoca prejudicii morale sau materiale unei persoane sau unei instituții, în scopul menținerii unui climat adecvat mediului și competiției sportive. Responsabilitatea se manifestă față de sportivi, față de subordonați, de angajați (membri ai comunității sportive); ca responsabilitate colegială și față de persoanele și instituțiile cu care sportivul are relații, precum și față de comunitatea locală.

(4) Comunitatea sportivă națională încurajează membrii să se distingă prin activism și prin implicare în problemele profesionale (publice după caz) și sportive, prin colegialitate și cetățenie responsabilă. Programele și activitățile sportive vor fi orientate către nevoile societății. Atunci când membrii săi reprezintă public comunitatea, trebuie să respecte standardele etice și profesionale.

(5) Sportivilor, inclusiv tuturor membrilor comunității sportive le este garantat dreptul de a critica public, întemeiat și argumentat, încălcările standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor lor și ale colaboratorilor.

(6) Nu sunt permise și vor fi sancționate: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor sportive și a persoanelor din instituție de către membrii propriei comunități sportive.

Art.11. Principii și norme de conduită, norme de tehnică a securității activității sportive în sala de sport și pe platourile amenajate în aer liber

11.1. Norme generale

a) Orice practicant (sportiv) de activități sportive care aderă la diverse forme de activități sportive este considerat drept acceptant neconditionat al Statutului Federației pe ramura sportivă (respectiv al sportului pe care-l practică) și Statutului Clubului Sportiv din care face parte, astfel încât este obligat de a-și însuși neconditionat hotărârile organelor de conducere, precum și principiile

fundamentale ale ramurii sportive pe care o reprezintă, Codul etic al instituției și al sportivului, precum și orice alte reglementări elaborate de către autoritățile implicate în acest sens. Sportivul are obligația să respecte toate prevederile incluse în statute, regulamente, acte normative, precum și cele cu privire la respectarea normelor de conduită în societate, el trebuind să constituie un exemplu pentru membrii societății, indiferent de vârstă, ocupație.

b) Sportivul sau practicantul de activități sportive are obligația de a participa la activitățile organizate de club, federație, să contribuie la promovarea imaginii federației specifice pe ramura de sport, inclusiv și a clubului sportiv din care face parte (după caz).

11.2. Norme specifice

a) Participarea la activitățile clubului impune obligația atestării stării de sănătate prin certificat medical eliberat de medicul de familie, medic specialist, cu referire la posibilitatea practicării probei sportive date sau ori de câte ori starea de sănătate a sportivului (practicantului activității sportive) impune o astfel de procedură.

b) Sportivii de performanță vor efectua controlul medical la cabinete de medicina sportivă, în măsura în care aceste cabinete pot asigura operațiunea și sunt funcționabile.

c) Accesul în sala de sport sau pe platoul de antrenament se va face în echipament specific stilului, care va fi îngrijit. Vor fi dotați cu papuci pentru acces în sala (tenisi, adidași), care să nu degradeze pardoseala sălii. Ieșirea din sala de sport în pauză sau la toaleta se va realiza după încălțarea cu alți papuci.

d) Sportivii (practicanții de activități sportive) care, din motive materiale, nu pot prezenta un echipament adecvat, vor putea efectua antrenamentul în trening, tricou, pantalonul va acoperi piciorul până la maleola, tricoul nu va fi decoltat, cu spatele gol și va acoperi umărul.

e) Prezentarea la examene, activități oficiale ale clubului se va face în echipament corespunzător stilului, cu însemnele clubului și federației sportive pe ramura sportivă pe care o reprezintă.

f) Echipamentul sportiv nu va fi folosit în afara sălii de sport sau în orice alt loc

public în care nu se desfășoară o activitate organizată în cadrul federației de resort.

g) Accesul în sala de sport se face cu încuviințarea responsabilului de antrenament.

h) După intrarea în sala de sport, sportivul (practicantul de activități sportive) va aștepta în ordine și liniște începerea antrenamentului, fără să utilizeze aparatura și echipamentul sportiv, fără să execute activități neordonate, fără să apeleze la instalațiile sălii de sport. Sportivul trebuie să cunoască configurația sălii de sport și destinația fiecărei încăperi.

i) Sportivul va respecta indicațiile antrenorului, responsabilului de antrenament, va anunța orice incident care afectează starea de sănătate a lui sau a altui practicant ori incident care vizează integritatea echipamentului și instalațiilor sportive.

j) Sportivul va respecta normele de conduită în caz de incendiu, calamitate, cutremur, norme care vor fi discutate în sesiune separată, în raport de normele instituite de către administratorul sălii de sport.

k) Sportivii se vor prezenta la sala sportivă respectând normele de igienă și sănătate, vor avea unghiile tăiate scurt, nu vor purta obiecte de ornament (cercei, inele, bratari, lanțuri) sau orice alt obiect de natură a provoca leziuni.

l) Sportivii vor evita aducerea la sala de obiecte de valoare care să formeze obiectul unor sustrageri. În măsura în care acestea vor fi aduse, se vor lua măsuri de depozitare a acestora pentru a se asigura conservarea lor. Pe parcursul activităților fiecare sportiv va contribui la asigurarea climatului de protecție și siguranță a bunurilor clubului, a bunurilor personale sau a patrimoniului sălii de sport.

m) În timpul antrenamentului se vor efectua activitățile ordonate de conducătorul de antrenament. În exercițiile cu un anumit grad de dificultate se va asigura sprijin, se vor realiza în funcție de aparatele sportive, după caz și în conformitate cu proba sportivă practică. La părăsirea sălii de sport se vor lăsa sala, vestiarele, grupul sanitar în perfectă stare de curățenie. Exercițiile și aplicațiile învățate la antrenamente nu vor fi executate în afara sălii de sport.

n) Pe parcursul antrenamentului se vor păstra ordinea, disciplina, liniștea, climatul de colaborare, buna-voință, respect reciproc și normele tradiționale de conduită.

o) Sportivii sau practicanții minori vor avea nevoie de acceptul scris al părinților pentru înscriere, normele de conduită și obligațiile urmând a fi transmise și părinților acestora.

p) Fiecare club sportiv va trebui să dispună în dotare la orice formă de activitate o trusă medicală de acordare a primului ajutor.

Art.12. Responsabilitatea față de fair-play

(1) Angajarea responsabilă în unele activități sportive poate contribui la o mai mare sensibilizare în atitudinea oamenilor față de mediul înconjurător.

(4) Codul are în vedere, în mod esențial, fair-play-ul la copii și adolescenți, viitorii adulți și viitoare vedete ale sportului.

(5) Responsabilitatea pentru promovarea fair-play-ului revine:

a) guvernului, la toate nivelurile, inclusiv instituțiilor care lucrează cu acesta și cărora le revine o responsabilitate deosebită în acest domeniu;

b) organizațiilor sportive și celor asociate sportului – federațiilor sportive, cluburilor și asociațiilor sportive, profesiunilor legate de sport – medicină, farmacie, mass-media;

c) indivizilor – părinți, educatori, antrenori, arbitri, cadre de conducători, administratori, ziariști, medici, farmaciști, sportivi de înaltă performanță, spectatori etc.- le revin responsabilități în promovarea spiritului de sportivitate.

(6) Fair – play – ul este esențial în promovarea, dezvoltarea și angajarea sportivă. În sport loialitatea sportivă este benefică atât pentru individ și organizațiile sportive, cât și pentru întreaga societate. Jucătorul loial câștigă întotdeauna.

CAPITOLUL III. STANDARDE ETICE GENERALE ȘI APLICAREA PRINCIPILOR

Art.13. Standarde de competență

(1) Cunoașterea competențelor

a) Sportivul are obligația să-și cunoască foarte bine limitele de competență în realizarea sarcinilor de serviciu sau în procesul de antrenament, iar antrenorii trebuie să asigure corect și eficient pregătirea generală a sportivului, fiind datori totodată să acționeze, pe toată durata exercitării profesiei, în vederea formării și practicării la standarde cât mai înalte a propriilor competențe profesionale, în scopul obținerii unor rezultate sportive performante.

(2) Servicii sportive în acord cu competența

Antrenorii, managerii sportivi și alte categorii de personal implicate în activități sportive se vor angaja numai în acele activități profesionale pentru care au cunoștințele, aptitudinile, atitudinile, experiența și atestarea necesare.

(3) Prezentarea onestă a competenței

Sportivul (inclusiv și membrii Comunității sportive) nu vor prezenta fals limitele competenței lor și nu vor prezenta pregătirea sau formarea lor într-un mod care să le favorizeze nemeritat poziția sau imaginea publică.

Analizând "sportivul" ca fenomen juridic, putem spune că în competiție stările emotive puternice "nu alterează cu nimic funcțiile morale biopsihice din punct de vedere juridic, sportivul având discernământul valorii etice și sociale a actului său și având în același timp posibilitatea de a aprecia motivele care îl stimulează sau îl rețin de la o activitate." Altfel spus, "orice comportament este înainte de toate un comportament social care trebuie să se încadreze în prescripții sau opreliști ce caracterizează cadrul natural în care se produce". Deci sportivii sunt răspunzători de acțiunile lor de pe terenul de sport. În cazul în care aceste acțiuni depășesc limitele regulamentelor sportive pot intra în domeniul infracțional civil.

Sportivul în activitatea sa este responsabil (culpabil) ori de câte ori încalcă regulamentele sportive, fapt prin care determină o serie de prejudicii, cauzând adversarului leziuni corporale.

(4) Pregătirea continuă

Sportivul are obligația să depună permanent un efort de menținere și dezvoltare a competențelor lor sportive prin informare permanentă, programe de

formare profesională de specialitate, consultări cu ceilalți specialiști din domeniu ori prin cercetări care să conducă spre creșterea competenței profesionale, conform standardelor naționale și internaționale.

(5) Obiectivitatea

Sportivul are obligația de a fi conștient de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. El va avea grijă ca prestarea serviciilor sportive, obținerea și promovarea rezultatelor sportive să fie făcute cu maximă obiectivitate, evitând orice tendință de prezentare parțială sau cu tentă subiectivă.

(6) Delegarea

Membrii Comunității sportive care delegă activități profesionale spre angajați, sportivi, supervizați, cercetători, asistenți vor lua toate măsurile pentru a evita încălcarea standardelor de competență ale prezentului Cod.

(7) Afectarea competenței

Atunci când membrii realizează că din motive de sănătate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să ofere în condiții de competență o anumită activitate profesională, aceștia vor cere sprijin și asistență profesională pentru a decide dacă trebuie să-și limiteze, suspende sau să încheie respectiva activitate profesională.

Art.14. Standarde cu privire la relațiile umane

(1) Respect și preocupare

În relațiile lor profesionale, sportivul în calitate sa de membru al Comunității sportive va manifesta preocupare față de clienți, sportivi, participanți la activitățile sportive, supervizați sau angajați, căutând să nu producă acestora daune sau suferință, iar dacă acestea sunt inevitabile le va minimiza pe cât posibil.

(2) Evitarea hărțuirii

Sportivul (membrul comunității sportive) nu se va angaja sub nici un motiv într-o formă sau alta de hărțuire fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

(3) Evitarea abuzului

Sportivul nu se va angaja în comportamente de defăimare sau de abuz (fizic,

sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activității sale de pregătire și competiționale.

(4) Evitarea relației multiple

Sportivul va evita pe cât posibil relațiile multiple, adică relațiile în care îndeplinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional, de pregătire sau competiție.

(5) Nonexploatarea

Sportivul nu va exploata și nu va profita, sub nici o formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, sportivi, adversari competiționali, participanți la activități și programe sportive, etc.). Orice formă de exploatare sau abuz de autoritate este strict interzisă.

(6) Participarea activă la decizii

Sportivul va avea grijă, să permită participarea activă și deplină a celorlalți la deciziile care îl afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

(7) Continuitatea activității sportive

Dacă din motive de boală sau datorită unor evenimente survenite în viața sportivului acesta nu mai poate continua activitatea în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând beneficiarul spre un alt sportiv performant și care dispune de competența necesară.

Art.15. Standarde de confidențialitate

(1) Întreruperea activității sportive din motive de confidențialitate

Relația dintre membrii Comunității sportive și beneficiarii serviciilor lor este adesea o relație foarte sensibilă ce necesită realizarea unei alianțe pentru desfășurarea în bune condiții a activității profesionale, motiv pentru care confidențialitatea este obligatorie. Atunci când din motive ce nu pot fi evitate, sportivul nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul sportiv respectiv.

(2) Protejarea confidențialității

Sportivul va proteja confidențialitatea tuturor informațiilor adunate în timpul

activității sale de pregătire și competiționale lor și se va abține de la dezvăluirea informațiilor pe care le deține despre colegi, clienții colegilor, sportivi și membrii organizațiilor sportive, excepție făcând situațiile: pentru protecția sănătății publice, pentru prevenirea unui pericol iminent, pentru prevenirea săvârșirii unei fapte penale sau pentru împiedicarea producerii rezultatului unei asemenea fapte ori pentru înlăturarea urmărilor prejudiciabile ale unei asemenea fapte. Divulgarea, de către sportivi, a unor date care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștință în virtutea profesiei, dacă aceasta este de natură a încălca clauza de confidențialitate, este interzisă.

(3) Limitele confidențialității

Conducerea organizațiilor sportive din care face parte sportivul clarifică ce măsuri se vor lua pentru protejarea confidențialității și ce responsabilități individuale, de grup ori comunitare au pentru protejarea confidențialității, atunci când desfășoară activități de pregătire sau competiționale în bază de contract sau oferă servicii sportive. Dosarele personale sunt confidențiale.

(4) Încălcarea confidențialității se sancționează

Se interzice:

- a. propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale organizației sportive pe care o reprezintă;
- b. prozelitismul religios;
- c. promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, nationalist, fascist;
- d. defăimarea organizației sportive de către membrii comunității sportive ce o reprezintă;
- e. atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității sportive.

(5) Dezvăluirea de informații

Sportivul poate împărtăși informațiile confidențiale cu alții numai cu consimțământul celor vizați ori de o așa manieră încât cei vizați să nu poată fi identificați, excepție făcând situațiile justificate de lege sau în circumstanțe de

iminență sau posibilă vătămare fizică sau crimă.

(6) Confidențialitatea față de terți

În cazul în care există terți implicați în activitatea profesională, de pregătire sau competițională a sportivilor aceștia vor clarifica cu părțile implicate limitele confidențialității, condițiile de păstrare a confidențialității și nu va da curs nici unei solicitări, venite de la o terță parte în dezvăluirea de informații confidențiale, decât în condițiile respectării legi și a limitelor confidențialității.

Art.16.Standarde de conduită colegială

(1) Conduită colegială

Sportivul va manifesta față de colegii săi, onestitate, corectitudine, loialitate și solidaritate, conduitele sale fiind în acord cu standardele profesionale.

(2) Respectul și toleranța

Organizația sportivă promovează existența unei comunități sportive și rezidențiale în cadrul căreia este respectată demnitatea fiecăruia într-un climat liber de orice manifestare și formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. Ea aderă la valoarea toleranței față de diferențele dintre oameni, sportivi, dintre opinii, credințe și preferințe intelectuale. Sunt interzise manifestări misogine, rasiste, șovine, xenofobe și hărțuirea sexuală. Respectul și toleranța, în mediul sportiv, presupune acceptarea argumentației ca singurul criteriu de convingere în disputele de idei în general, și în cele științifice în particular.

Atitudinile critice, dezacordul față de valorile sau acțiunile unui sportiv sau echipe, care nu sunt însoțite de comportamente care pot fi considerate agresive sau insultătoare. În sensul definit de etica sportivă, ele sunt acceptate și încurajate în scopul progresului, cunoașterii și dezvoltării.

Sportivul va manifesta respect față de colegii săi de echipă și nu va exprima critici nefondate și etichetări la adresa activității lor profesionale/ sportive.

Organizatorii competițiilor și manifestărilor oficiale, participanții la acestea, precum și personalul administrativ al federației sportive trebuie să:

- dovedească respect și stimă pentru autoritățile sportive naționale și internaționale, pentru reprezentanții acestora, în spiritul regulamentelor și legilor

elaborate de acestea;

- respecte “drepturile omului” și demnitatea umană ca o cerință fundamentală a activității sportive;
- nu tolereze nici o formă de discriminare între participanții la activitatea sportivă în raport de rasă, sex, apartenență politică, etnică, religioasă, ori de statutul familial;
- nu tolereze și să combată prin orice mijloace, orice formă de hărțuire fixică, morală, profesională sau sexuală;
- manifeste cinste și corectitudine în comportament, să evite orice conflict fizic sau verbal în cadrul procesului de pregătire și în cel competițional, în țară și în străinătate;
- respecte normele morale și de conduită, regulile și regulamentele organizatorilor sau federației internaționale, precum și normele legale ale locului/țării în care se desfășoară procesul de pregătire sau competiția;
- procedeze cu tact și să se abțină de la declarații necontrolate în fața organelor de presă din țară sau străinătate, declarații care ar putea aduce atingere demnității țării, federației naționale, federației internaționale, organizatorilor, sponsorilor sau altor participanți la procesul de pregătire și/sau competițional

(3) Evitarea denigrării

Sportivul, inclusiv și membrii comunității sportive nu vor acționa, sub nici o formă, în manieră denigratoare la adresa colegilor de profesie și nu vor împiedica clienții să beneficieze de serviciile lor, dacă nu există un motiv serios și cu implicații etice în acest sens.

(4) Autosesizarea

În cazul în care sportivul constată că există abateri ale unui coleg de echipă de la normele prezentului Cod, va manifesta preocupare față de violarea de către acesta a standardelor sau principiilor etice, va atrage atenția acelui coleg asupra conduitei neadecvate cu maximă discreție și colegialitate, și se vor adresa conducerii organizației sportive din care face parte sau pe care o reprezintă.

(5) Sprijinul colegial

Sportivul va căuta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor de echipă în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.

(6) Fidelitatea și concurența neloială

❖ Sportivul are obligația de a apăra în mod loial prestigiul organizației sportive din care face parte, evitând orice fapt care ar putea produce prejudicii imaginii sau intereselor sale.

❖ Concurența neloială este o atitudine pe care organizația sportivă trebuie să o condamne cu fermitate.

(7) Responsabilitate în pregătirea generală a sportivilor

Persoanele implicate în pregătirea generală a sportivului și/sau cea competițională se vor asigura că programele sportive, inclusiv cele de antrenament, acoperă tematica propusă, că informația este prezentată cu acuratețe, că metodele tehnico – tactice sunt adecvate pregătirii eficiente, că există modalități corespunzătoare de evaluare a progresului și a rezultatelor sportive, că tipurile de experiențe descrise în procesul de pregătire a sportivului sunt relevante. Ele pot să modifice conținutul sau cerințele procesului de pregătire atunci când consideră aceste schimbări necesare sau dezirabile din punct de vedere pedagogic, psihologic sau managerial, atâta vreme cât sportivii și cei implicați sunt anunțați din timp de aceste modificări.

(8) Limite cadru, de informare

Antrenorii nu vor cere sportivilor sau celor supervizați să dezvăluie informații personale în activitățile sportive sau în cadrul unor programe de pregătire/supervizare.

(5) Integritatea morală

Sportivul trebuie să constituie un model de consecvență, coerență și demnitate morală. Imaginea publică a instituției din care face parte depinde de verticalitatea morală a tuturor membrilor ei și de gestionarea instituțională a acestui capital moral.

Art. 17. Libertatea sportivă

(1) Organizația sportivă din care face parte sportivul trebuie să fie un spațiu

lipsit de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptând cele de natură științifică, legală și etică. Membrii acesteia sunt protejați față de cenzură, manipulări, persecuții, în condițiile respectării standardelor profesionale și a responsabilităților în acest sens.

(2) Orice membru al comunității sportive trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. Sunt încurajate abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase. Credințele religioase, atașamentele politice, alte categorii de credințe sunt, în spațiul sportiv laic, o problemă privată a membrilor comunității sportive. Ele nu pot să fie impuse altora, prin abuz de putere și autoritate. Nimeni nu are dreptul să manipuleze, doctrineze și să educe dogmatic în interiorul spațiului sportiv și, prin aceasta, să încalce dreptul participanților la activități sportive, la obiectivitate, cunoaștere și la formare științifică adecvată domeniului de pregătire.

Art. 18. Dreptatea și echitatea

(1) Sportivul va fi tratat drept, corect și echitabil. Nu este permisă discriminarea sau exploatarea, indiferent că acestea sunt directe sau indirecte.

(2) Organizația sportivă va adopta măsuri ferme pentru nediscriminare și egalitate de șanse în ceea ce privesc accesul la activitățile sportive, angajare, selecție sportivă și la programe, în vederea eliminării conflictelor de interese, a prevenirii și combaterii oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism.

(3) Realizarea valorilor morale de dreptate și echitate în mediul sportiv presupune respectarea următoarelor principii:

a. Nediscriminarea și egalitatea de șanse

❖ Discriminarea în mediul sportiv reprezintă tratamentul inegal al unui sportiv/persoane, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective pe baza genului, rasei, disabilității, orientării sexuale, a naționalității, etniei, religiei, categoriei sociale, stării materiale sau mediului de proveniență.

❖ Discriminarea directă se sancționează potrivit legii, iar cele indirecte sunt sancționate instituțional în funcție de gravitate.

b. Eliminarea conflictelor de interes

❖ Conflictele de interes decurg din intersectarea mai multor tipuri de relații sau poziții, de natură să afecteze judecățile și evaluările corecte și acțiunile membrilor comunității sportive. Ele pot duce la practici precum favoritismul și nepotismul, la aplicarea unor standarde duble în apreciere sau evaluare, ori la acte de persecuție sau răzbunare, și pe care organizația sportivă trebuie să le respingă.

c. Prevenirea și combaterea corupției ✓

❖ Corupția este una dintre maladiile sociale grave. În mediul sportiv corupția generează tratament inechitabil, nedreptăți și favoritisme, subminează aplicarea principiului meritului și creează suspiciune și neîncredere în valoarea rezultatelor sportive, diplomelor și în competența sportivului. Corupția slăbește sentimentul dreptății și apartenenței.

- Organizația sportivă va accepta recomandările asumate de către profesioniștii competenți și corecți în privința meritelor unei persoane, a unui sportiv, dar va respinge orice recomandări informale sau presiuni legate de admiterea și evaluarea unui sportiv aflat sub standardele solicitate și care nu poate intra onest în competiție.

d. Tentativa de corupere

❖ Constituite abateri sancționabile de la etica sportivă faptul de a oferi bani, cadouri sau servicii personale membrilor personalului organizației sportive, atunci când acceptarea acestor cadouri/servicii are drept scop în mod explicit sau implicit furnizarea serviciilor deja prevăzute în fișa postului unui angajat sau influențarea procesului de evaluare, angajare, selectare sau promovare a sportivului.

❖ Este interzis favoritismul, indiferent de criterii (prietenie, rudenie, afaceri, afiliere de orice tip etc.) în procesul de evaluare, angajare, selecție sau promovare, salarizare sau la repartizarea sarcinilor administrative. Favoritismul nu se confundă cu preferința pe bază de competențe demonstrate (de exemplu, cazuri de angajare pe motive de competență deosebită sau de excelență profesională recunoscute de către comunitatea specialiștilor în domeniu).

❖ Toate aceste cazuri vor fi sancționate de la avertisment până la eliminarea din organizație.

❖ Acceptarea de cadouri simbolice de către personalul organizației sportive este legitimă doar atunci când este evident că nu este de natură să influențeze direct sau indirect procesul pregătire, de evaluare, de angajare, selecție sau de promovare a sportivului.

Art. 19. Meritul

(1) organizațiile sportive naționale vor asigura recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective care conduc la îndeplinirea menirii sale instituționale. Printre acestea se numără dedicarea față de proba sportivă de referință, față de profesie și pregătire, față de instituție și membrii comunității sportive, creativitate și talent, eficiență și performanță.

(2) În cazul antrenorilor, meritul se stabilește de obicei după: calitatea pregătirii generale a sportivului, a procesului de antrenament exercitat cu sportivii, calitatea asigurării activității de îndrumare a sportivilor, al pregătirii de programe sportive, de dezvoltare individuală și instituțională, evaluarea făcută de către sportivi, implicarea în dezvoltarea organizației sportive, a programului de pregătire, al domeniului sportiv propriu, în rezolvarea problemelor sportivilor, în atitudinea față de progresul personal, în prestigiul adus instituției și probei sportive pe care o reprezintă și în care activează, implicarea în dezvoltarea cunoașterii și democratizării în societate etc.

(3) În cazul sportivilor, meritul se stabilește în contextul unor criterii de evaluare a performanțelor sportive obținute în procesul competițional național și internațional, la diverse concursuri prin implicarea acestora la viața sportivă, asociativă, acțiuni civice etc.

(4) Pentru conducere, criteriile se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale ridicate în organizația sportivă, la evaluarea făcută de către reprezentanții sportivilor, subordonaților, conducerea la nivel superior, atestările instituționalizate de calitate, obținute din partea autorităților și organelor abilitate, inclusiv regional-europene

și/sau internationale.

(5) Pentru celelalte categorii de personal din cadrul Comunității sportive meritul se recunoaște în baza realizărilor întreprinse de-a lungul exercitării funcțiilor pentru care au fost angajați în anumite instituții sportive, materializate în rezultate concrete aducătoare de beneficii acestora.

(6) Neaplicarea principiului meritului antrenează după sine, în funcție de gravitatea faptelor, sancțiuni legale și/sau instituționale, inclusiv a factorilor de conducere implicați.

(7) Responsabilitatea față de standardele de evaluare a meritului și de aplicare revine conducerii organizațiilor sportive, departamentelor specifice ale acestora, consiliilor și comisiilor împuternicite pentru asigurarea funcționării eficiente a tuturor structurilor implicate în acest sens.

(8) Orice evaluare a meritului după alte criterii decât după standardele profesionale și morale este viciată.

(9) Consiliile de etică sportivă intervin mai ales atunci când aceste structuri nu asigură aplicarea principiului meritului în proiectarea și evaluarea activității instituționale, și propun sau acordă sancțiuni, inclusiv conducerii.

Art.20. Profesionalismul

(1) Principiul profesionalismului este încurajat în mediul sportiv în vederea creșterii competitivității și a prestigiului calității selecției sportive, a pregătirii generale a sportivilor și a obținerii unor rezultate cât mai performante.

(2) Profesionalismul este dat de: competența în exercitarea profesiei, prestigiul prin dedicarea față de cariera sportivă, încrederea sportivilor în autoritatea intelectuală și morală a antrenorului sau managerului sportiv, solidaritatea colegială cu cei care respectă standardele morale și de profesionalism din organizația sportivă.

Art.21. Respectarea principiului profesionalismului și responsabilității

(1) Fiecare sportiv își asumă, la nivelul său, răspunderea pentru calitatea activităților sportive desfășurate.

(2) Antrenorii și managerii sportivi au obligația profesională să cunoască în

detaliu proba sportivă pe care o predau, asigurându-se că întregul conținut al procesului de pregătire este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează proba sportivă în planul național de pregătire și/sau sistemul competițional autohton sau internațional.

(3) Colaborările sau alte obligații profesionale externe ale personalului ce asigură pregătirea generală a sportivului și a celui administrativ nu trebuie să afecteze îndeplinirea integrală a sarcinilor profesionale ale acestora.

(4) Se interzice reprezentarea intenționată a părerilor personale drept puncte de vedere ale organizației sportive de referință.

Art.22. Hărțuirea

(1) Acțiunile care creează un climat de intimidare, teamă și ostilitate sunt considerate ofensatoare pentru orice persoană.

(2) Hărțuirea reprezintă comportamentul degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau conduce la afectarea gravă a capacității unui sportiv sau persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de pregătire, sau de a-și exercita drepturile. Hărțuirea constă, de regulă, într-un comportament repetat (amenințări fizice și verbale, critici umilitoare, avansuri sexuale etc.), dar poate consta și din acte singulare, atunci când acestea au o natură agresivă.

(2) Având în vedere faptul că multe dintre acțiunile de hărțuire (de ex. urmăriri, telefoane insistente) au loc în afara organizației sportive, faptul că acestea nu au avut loc în spațiul sportiv sau de pregătire, nu poate constitui un motiv pentru care s-ar situa în afara prevederilor prezentului Cod de etică.

(3) Atunci când hărțuirea este exercitată de către persoane cu funcții ierarhic superioare victimei, de antrenori asupra sportivilor, sau de evaluatori asupra persoanelor evaluate, hărțuirea presupune abuzul de putere, care constituie o circumstanță agravantă.

(4) Una dintre formele frecvente de hărțuire este hărțuirea sexuală, care se manifestă prin avansuri sexuale nedorite, cerere de favoruri sexuale, și alte manifestări verbale sau fizice de natură sexuală prin care se condiționează pregătirea, selectarea, evaluarea, angajarea, promovarea sau participarea la

activitatea sportivă.

(5) Fiecare membru al comunității sportive trebuie aibă cunoștință de faptul că în cadrul organizației sportive acest tip de comportament - hărțuirea sexuală -, este interzis cu desăvârșire, atât de lege cât și de normele instituționale.

(6) Comportamentele sexuale și expresiile misogine repetate și ostentative sunt, la rândul lor, forme de hărțuire ce afectează mediul în care trăiește victima, o ofensează, insultă și o intimidează.

(7) Este necesar ca persoanele afectate de manifestările de hărțuire sexuală să fie încurajate să reclame aceste cazuri. Comisia de etică va soluționa, în mod absolut confidențial, aceste plăceri, în colaborare cu un specialist, și va păstra un dosar al faptelor pentru a putea verifica eventuala repetare din partea aceleiași persoane.

(8) Organizația sportivă este obligată să sancționeze, în funcție de gravitate, comportamentele care contravin normelor sale.

Art. 23. Bunăvoința și grija

(1) Sportivul consideră dezirabile bunăvoința și grija. Aplicarea acestui principiu nu trebuie folosită ca pretext pentru părăniri.

(2) Sportivul trebuie să-și manifeste solidaritatea și sprijinul față de cei care trec prin situații în care au nevoie de sprijin moral și material.

(3) De asemenea, în baza acestui principiu, sportivul și alți membrii ai comunității sportive vor încuraja aprecierea și recunoștința față de cei merituosi, empatia, compasiunea și sprijinul față de cei aflați la nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul. Vor fi descurajate și socotite indezirabile comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres.

(4) Organizația sportivă trebuie să fie recunoscătoare față de toți cei care, în situații de criză majoră sau calamități sunt dispuși la autosacrificiu.

Art. 24. Responsabilitatea altor persoane juridice sau fizice implicate în activitățile sportive

(1) *Responsabilitatea federației, structurilor sportive și a celor asociate sportului presupune:*

- creerea unui cadru corespunzător fair-play-ului;
- difuzarea directivelor clare ce definesc comportamentele conforme sau potrivnice eticii și asigurarea că anumite încurajări și/sau sancțiuni coerente și adaptate să fie aplicate în toate formele și la toate nivelele de participare;
- monitorizarea că luarea deciziilor corespunde prezentului cod de etică aplicabil fiecărei probe sportive;
- sensibilizarea opiniei publice în privința noțiunii de fair-play, în sfera lor de influență, prin campanii, recompense, material pedagogic și oferte de pregătire. Totodată, să urmărească îndeaproape aceste acțiuni și să le evalueze impactul;
- instaurarea sistemului care, în afară de asigurarea succesului în competiții, să poată recompensa fair-play-ul și progresele realizate personal;
- asigurarea ajutorului și susținerea mass mediei și presei, astfel încât acestea să încurajeze "buna conduită";
- acordarea sprijinului pentru realizarea modificărilor și ajustărilor necesare în cadrul legal ce reglementează domeniul sportiv, astfel încât să se poată răspunde nevoilor personale ale sportivilor; de asemenea, să se puna accent nu doar pe dobândirea succesului în competiție, ci și pe fair-play;
- instituirea anumitor garanții, spre a se evita exploatarea copiilor, cu deosebire a celor care dovedesc aptitudini precoc;
- procedarea în așa fel, încât toți membrii persoane fizice sau juridice, care și-au asumat responsabilități privitoare la sportivi (copii și adolescenți) să aibă calificările necesare îndrumării, formării, educării acestora, să-i antreneze și, mai ales, să-i ajute să înțeleagă transformările biologice și psihologice care însoțesc procesul firesc de maturizare;
- procedarea în așa fel încât sănătatea, siguranța și starea plăcută a sportivului să devină o prioritate și să treacă înaintea reușitei obținute prin vreo persoană interpusă, înainte chiar de reputația asociației, a clubului, a antrenorului sau a părintelui.

(2) *Responsabilitatea persoanelor fizice implicate (tehnicieni, oficiali, etc.) presupune:*

- dispunerea de către aceste categorii de personal a unui comportament exemplar, astfel încât să constituie, pentru tinerii sportivi, un adevărat model;
- abținerea, oricare ar fi împrejurările, de la adoptarea sau încurajarea unui comportament neloial sau tăinuirea unei etici necorespunzătoare observate la alții;
- aplicarea sancțiunilor corespunzătoare pentru un asemenea tip de comportament;
- monitorizarea nivelului de formare și de calificare, astfel încât acesta să fie adaptat nevoilor sportivului în funcție de diferitele stadii ale angajării sale în sport;
- procedarea în așa fel încât sănătatea, siguranța și starea plăcută a tânărului sportiv să devină prioritate și să treacă înaintea reușitei obținute prin vreo persoană interpusă, înainte chiar de reputația școlii, a clubului, a antrenorului sau a părintelui;
- asigurarea convingerii tinerilor sportivi de a trăi o experiență sportivă care să-i îndemne să participe, de-a lungul vieții, la activități fizice sănătoase;
- evitarea anumitor atitudini în tratarea copiilor și anume aceea de a-i socoti drept niște mici adulți; dimpotrivă, trebuie să se țină seama de toate transformările fizice și psihologice care însoțesc dezvoltarea copilului și care pot influența performanța sportivă;
- acordarea importanței plăcerii și bucuriei încercate de către sportiv și neacceptarea exercitării asupra copilului de presiuni potrivnice dreptului său, luării unor decizii silite în participarea sa la diverse acțiuni sportive organizate.

CAPITOLUL IV. PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI, A DOPAJULUI ÎN SPORT

Art.25. Prevenirea și combaterea violenței în sport

(1) Federația sportivă națională, prin organele sale, va promova măsuri de combatere a violenței în sport la toate nivele de pregătire și/sau competiție, manifestând permanent o atitudine critică oricărui fenomen de natură a atrage aplicarea dispozițiilor legale în vigoare cu privire la răspunderea administrativă, penală, civilă sau contravențională după caz.

(2) Sportivii, tehnicienii, oficialii și toți participanții la procesul de pregătire și la cel competițional vor avea un comportament corespunzător și o atitudine critică, combătând prin mijloacele legale orice fenomen de natură a perturba, prin violența sa, acțiunile sportive.

(3) Autoritățile centrale și locale se angajează după caz, să încurajeze organizarea responsabilă și buna comportare a cluburilor de suporter, precum și numirea în cadrul lor a unor agenți însărcinați să faciliteze controlul și informarea spectatorilor cu ocazia meciurilor și să însoțească grupurile de suporter ce se deplasează la meciuri jucate peste hotare.

(4) În cazul în care exploziile de violență și ieșirile necontrolate ale spectatorilor sunt previzibile, autoritățile responsabile vor avea grijă, dacă este necesar prin introducerea unei legislații adecvate conținând sancțiuni sau alte măsuri potrivite, ca organizațiile sportive, ca și dacă este cazul, proprietarii stadioanelor și autoritățile publice în baza competențelor stabilite de legislația internă, să dea dispoziții concrete în vecinătatea stadioanelor și în interiorul lor cu scopul de a preveni sau stăpâni această violență sau aceste manifestări necontrolate, și în special:

a) să procedeze astfel încât proiectarea și structura stadioanelor să garanteze securitatea spectatorilor, să nu favorizeze violența în rândurile acestora, să permită un control eficient al mulțimii, să fie prevăzute cu bariere sau împrejurimi adecvate și să permită intervenția serviciilor de prim ajutor și a forțelor de ordine;

b) să separe cu eficiență grupurile de suporter rivali, rezervând tribune speciale grupurilor de suporter vizitatori, atunci când intrarea acestora este permisă;

c) să asigure această separare prin controlul riguros al vânzării билетelor și

prin adoptarea unor precauții speciale luate înainte începerii meciului;

d) să fie excluse de pe stadion și din cadrul meciurilor sau, în măsura în care juridic este posibil, să se interzică accesul în cadrul acestora tuturor persoanelor cunoscute ca turbulente sau potențial turbulente, ca și tuturor acelor aflate sub influența alcoolului sau a drogurilor;

e) să doteze stadioanele cu un sistem eficient de comunicare cu publicul avându-se grijă ca acest sistem să fie bine folosit ; să difuzeze programe ale meciurilor și prospecte astfel încât spectatorii să fie invitați la ordine și comportare corectă;

f) să interzică introducerea băuturilor alcoolice pe stadioane, să restrângă și eventual să interzică orice distribuire a băuturilor alcoolizate în incinta stadioanelor și să se asigure că toate băuturile disponibile sunt îmbuteliate în recipiente nepericuloase (din plastic);

g) să se asigure controale având ca scop împiedicarea spectatoriilor de a introduce în incinta stadioanelor obiecte susceptibile de a servi actelor de violență(focuri de artificii sau alte obiecte similare);

h) să se asigure ca, înainte meciurilor, agenții de legătură colaborează cu autoritățile interesate, în ceea ce privește dispozițiile e trebuie adoptate în vederea controlului asupra mulțimii, astfel încât, printr-o acțiune organizată în comun, să fie aplicate regulamentele corespunzătoare.

Art.26. Prevenirea și combaterea dopajului în sport

Federatia, în colaborare cu Ministerul Tineretului și Sportului al Republicii Moldova, au obligatia de a adopta permanent și de a face cunoscute tuturor celor implicați în activități sportive să:

- ia măsurile pe care le consideră necesare pentru adoptarea, prevenirea și combaterea, la nivelul ramurilor sportive, a fenomenului de dopaj;
- să dispună în permanență de o atitudine de încurajare a practicării unui sport curat, în vederea protejării sănătății sportivilor și respectării principiilor fairplay-ului;

- ia măsurile necesare, să adopte mecanismul pentru promovarea și susținerea cercetărilor antidoping, respectând totodată obligația legală de a supune anual testărilor doping sportivii care participă la competiții și/sau la pregătire.

Sportivii au obligația de a :

- se prezenta la controalele doping organizate conform legii;
- nu utiliza sau ingera substanțe, medicamente și alte asemenea substanțe, fără a consulta în prealabil personalul de specialitate medicală;
- se prezenta la instruirile organizate la nivelul federației, loturilor naționale, cluburilor, privitoare la aspectele legate de dopajul în sport;
- nu deține substanțe sau aplica metode interzise.

Personalul asistent al sportivilor (antrenori, instructori, oficial, personal medical sau paramedical) are obligația de a :

- supraveghea permanent activitatea și comportamentul sportivilor în ce privește însușirea informațiilor legate de prevenirea dopajului în sport;
- informa permanent organele abilitate în legătură cu locurile de desfășurare a cantonamentelor, concursurilor, pentru ca sportivii pregătiți să poată fi găsiți în vederea efectuării testărilor prevăzute de normele legale în vigoare;
- cunoaște lista substanțelor interzise și de a nu administra sportivilor astfel de substanțe;
- colaborează cu federația sportivă națională și cu autoritățile naționale anti doping pentru îmbunătățirea continuă a activității de prevenire și combatere a dopajului în sport.

CAPITOLUL V.COMISIA DE ETICĂ SPORTIVĂ

Art. 27. Coordonarea și monitorizarea aplicării principiilor prevăzute de prezentul Cod de Etică a sportivului este asigurată de către Comisia de Etică, ce reprezintă un organ independent confirmat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova și aprobat conform Ordinului emis de Ministerul Tineretului și Sportului al Republicii Moldova.

Art. 28. Comisia de Etică activează în baza Regulamentului propriu și este

alcătuită din 11 persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai Comisiei de Etică persoanele care ocupă funcții de conducere la nivelul instituțiilor sportive.

Art. 29. Comisia de Etică dispune de următoarele atribuții:

- a) ia măsuri pentru aplicarea Codului de Etică a sportivului;
- b) analizează și soluționează reclamațiile și sesizările referitoare la abaterile de la etică sportivă;
- c) informează conducerea Ministerului Tineretului și Sportului asupra cazurilor care sunt recomandate pentru sancționare și urmărirea aplicării sancțiunilor;
- d) întocmește un raport anual cu privire la respectarea principiilor și prevederilor Codului de Etică a sportivului;
- e) propune și promovează eventuale modificări sau amendamente ale Codului de Etică a sportivului.

Art. 30. Ședințele Comisiei de Etică vor avea loc trimestrial sau după caz, ori de câte ori este necesar.

Art.31. Sesizările adresate Comisiei de Etică a sportivului se fac în scris, fiind depuse în cutiile pentru propuneri și sesizări, transmise on-line pe site-ul instituției în care această comisie activează sau prezentate la oficiu. Comisia poate decide să nu ia în considerare sesizările anonime.

Comisia se reunește în ședințe extraordinare în cel mult 15 zile de la depunerea sesizării.

Art. 32. În urma cercetărilor efectuate, Comisia elaborează un raport. Atunci când cele sesizate se confirmă întru totul sau în parte, raportul se înaintează Ministerului Tineretului și Sportului cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate. Comisia de Etică a sportivului adoptă hotărârile cu majoritatea simplă a membrilor prezenți, dacă numărul acestora reprezintă cel puțin 2/3 din totalul membrilor cu drept de vot.

Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Comisie. O copie a acestui raport se poate înmâna celui învinuit la cererea acestuia. În toate

situațiile, persoana care a formulat sesizarea va fi înștiințată de rezultatu cercetărilor prin înmânarea unei copii a raportului.

CAPITOLUL VI - Sancțiuni

Art.33. Nerespectarea dispozițiilor prezentului cod etic atrage aplicarea d sancțiuni în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, în cazul membrilo afiliați, sportivilor și oficialilor federațiilor naționale și în conformitate cu Regulamentul de Ordine Interioară și Codul Muncii, în cazul personalului salariat.

(2) Sportivii și membrii comunității sportive nu vor recunoaște, ca fiind profesională, activitatea care este neconformă cu principiile și standardele acestu Cod.

(3) Codul de etică și aplicarea sa nu exclud și nu înlocuiesc drepturile ș obligațiile legale care revin sportivilor/ membrilor.

Art.34 - Toți sportivii și membrii comunității sportive, precum și întregu personal implicat în activitățile sportive au obligația de a aplica, respecta ș îmbunătăți textul prezentului cod.

Art.35. DISPOZIȚII FINALE

(1) Codul etic a sportivului intră în vigoare odată cu aprobarea lui de către Ministerului Tineretului și Sportului.

(5) Codul de etică a sportivului este unul instituțional. Nu se poate substitu altor coduri și nici nu le suplinește pe acestea.

(6) Dispozițiile prezentului cod se completează cu cele ale Cartei Europene a Sportului, Codului Eticii Sportive, cu prevederile legislației în vigoare privitoare la violența în sport și la prevenirea și combaterea dopajului.